

Saara Hyrkkö vihr

Kirjallinen kysymys taiteilijoiden toimeentulosta

Eduskunnan puhemiehelle

Koronan takia monet ihmisryhmät ovat olleet vailla työtä tai lomautettuina. Yksi merkittävästi koronan tuomista rajoituksista ja järjestelyistä kärsinyt ryhmä on luovan työn tekijät ja taiteilijat. Monet heistä ovat yrittäjiä tai freelancereita, jotka ovat koronan aikana oikeutettuja työmarkkinatukeen ilman yritystoiminnan lopettamista.

Luovan työn tekijät omistavat aineettomia, mutta taloudellisesti merkittäviä tekijänoikeuksia, joiden käytöstä he voivat saada korvauksia. Tekijänoikeuskorvauksia maksetaan esimerkiksi soite-tusta musiikista ja opetuskäytössä olevasta materiaalista.

Korvaukset maksetaan takautuvasti niin, ettei taiteilija voi varmistua siitä, minkä suuruisen korvauksen hän neljännesvuosittain tai puolen vuoden välein saa. Tämä aiheuttaa epävarmuutta toimeentulon tarkkaan arviointiin. Kerralla maksettavat monen vuoden takaisen työn tuottamat tekijänoikeuskorvaukset eivät kerrytä ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa, mutta ne voivat leikata työttömyyskorvauksen kokonaan pois.

Tekijänoikeuskorvausten vaikutusta työttömyyspäivärahan sovitteluun on kritisoitu jo vuonna 2017 Anne Brunilan vetämän ryhmän esityksessä. Tekijänoikeuskorvausten ei tule vaikuttaa leikkaavasti työttömyysetuuden sovitteluun, kun niitä maksetaan teoksesta, esityksestä tai muus-ta vastaavasta, joka on tehty ennen työttömyyttä.

Lisäksi on huolehdittava siitä, että sosiaaliturvaa uudistaessa luovan alan toimijoiden erityinen asema huomioidaan riittävällä tavalla eikä mikään ammattiryhmä jää väliinpuotoajaksi. Sosiaali-turvajärjestelmää täytyy kehittää niin, että työn tekeminen ja vastaanottaminen on kannattavaa kaikissa tilanteissa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aiotaanko työttömyyskorvausten sovittelua muuttaa niin, ettei tekijänoikeuskorvauksilla ole vaikutusta maksettavan työttömyyskorvauksen määrään, kun korvattava teos tai esitys on tehty ennen työttömyyttä sekä

miten luovan alan yrittäjät ja toimijat huomioidaan riittävällä tavalla sosiaaliturvan kokonaisuudistuksessa?

Kirjallinen kysymys KK 852/2020 vp

Helsingissä 10.11.2020

Saara Hyrkkö vihr